A°. 1830. No. 8.

SURINAAMSCHE KRANT.

DINGSDAG, DEN 26sten JANUARIJ.

Wijkmeesteren der Wijk La. A., zullen ingevolge Publicatie de dato 5den Maart, 1828, met hunne jaarlijksche omschrijving der Vrije Personen in hunnen Wijk woonachtig, op den 30sten dezer, een aanvang nemen, waarmede bij deze het Geëerd Publiek wordt kennis gegeven, ten einde zich naar de bepalingen bij gemelden Publicatie te kunnen gedragen.

Paramaribo, 25 Januarij, 1830.

De Wijkmeesteren voornoemd,

H. EUSTACE.
J. DE HEIJDER.

Wijkmeesteren van Wijk C., op den 28sten dezer, een aanvang zullende maken, met het jaarlijksche opschrijven der Vrije Personen in hunne Wijk woonachtig; geven daarvan bij dezen kennis aan het Geëerd Publiek, met inventatie tevens zich te gedragen aan de Publicatie de dato 5den Maart 1828, Gouvernements Blad van dat Jaar, No. 4.

Paramaribo, 23 Januarij, 1830.

De Wijkmeesteren voornoemd,

S. F. FLU.
J. DE VRIES SIJMONSON.

PARAMARIBO, *25 Januarij, 1830.*

De *Arnhemsche Couranten* melden:

Uit Brussel meldt men, dat op onderscheidene plaatsen thans weder klaagschriften aan de staten generaal worden geteekend. De pastoors en kapellaans zijn meest de eerste teekenaars.

Volgens een der dagbladen, zou er ook een verzoekschrift ter teekening gelegd worden, om de roomsche geestelijkheid uit te noodigen, niets meer van den lande te ontvangen, om langs dien weg te bevorderen, dat ook voor de andere eerediensten niets meer op de staatsbegrooting uitgetrokken worde.

— In *Nederl. Staats Couranten* van Nov. 11. leest men:

ENGELAND.

De laatste tijdingen uit Ierland luiden weder veel minder gunstig, dan vroeger wel eens het geval is geweest, en spreken van onderscheidene geweldadigheden en moorden, die aldaar in den laatsten tijd uit godsdienstige of staatkundige partijschap gepleegd zijn geworden. Ook blijkt daaruit, dat de partij-naam van *Witte Jongens*, die in de laatste maanden in vergetelheid was geraakt, thans weder druk in zwang is, en op nieuw aan de leden van eene geheime vereeniging van Katholijken, die het zoogenaamde Protestansche overwigt willen vernietigen, gegeven wordt. Voor het geregtshof te Cork hebben in de laatste dagen van October een aantal personen te regt gestaan, die beschuldigd waren eene zamenzwering tot het vermoorden van drie aanzienlijke landeigenaars, waaronder het Parlementslid *Evans* behoorde, te hebben gesmeed. Dit ontwerp was door sommigen der zamengezworenen aan den dag gebragt, en deze laatsten kwamen bij de verhooren er openlijk voor uit, dat zij bij hunne intrede in het Genootschap der *Witte Jongens* zekeren eed hadden afgelegd. De aanleiding tot het smeden van dezen aanslag is nog niet genoegzaam opgehelderd, doch schijnt, ten minste voor een gedeelte, in de hardheid gezocht te moeten worden, waarmede de bedoelde landeigenaars hunne pachters gewoon waren te behandelen. Ook moet de omstandigheid, dat de Heer *Evans* in het Parlement tegen de gelijkstellings-wet gestemd heeft, daarbij waarschijnlijk niet uit het oog worden verloren. De bekende *Daniel O'Connell* is voor het Geregtshof van Cork als verdediger der beschuldigden opgetreden.

In den omtrek van Boyle is een geestelijke in zijn huis door een aantal gewapende lieden overvallen geworden, die hem den eed hebben afgedwongen, om zijne Protestantsche bedienden weg te zenden, en om de school, die door hem gehouden werd, te sluiten. Ten gevolge van dit voorval was er den 19den October te Boyle, onder het voorzitterschap van Lord *Lorton*, eene vergadering van aanzienlijke ingezetenen gehouden, waarop het voorstel behandeld was, om aan de Regering het weder in werking stellen der wetten tegen het oproer te verzoeken. De leden der vergadering hadden echter daaromtrent tot geen besluit kunnen komen.

De Iersche volksleiders, die in den laatsten tijd zoo overtuigend getoond hebben, wat zij al op de geestgesteldheid van den grooten hoop vermogten, schijnen zich tot nu toe weinige moeite te geven, om dergelijke ongeregeldheden te doen ophouden, maar veeleer het vuur der tweedragt te willen voeden. Zoo heeft de bekende Advokaat *Sheil* nog onlangs in eene vergadering van stemgeregtigde burgers te Louth eene redevoering gehouden, die blijkbaar ten doel had, om zijn eigen persoon bij de aanstaande verkiezing van een Parlements-lid in dat vlek in aanmerking te doen komen, doch waarin hij overigens trachtte te betoogen, dat de Protestanten in Ierland zich, ook na de gelijkstellingswet, diezelfde meerderheid aanmatigden, die de Spanjaarden in Zuid-Amerika in vroeger tijd boven de inboorlingen meenden te bezitten. Ook gaf hij daarbij te kennen, dat de ongelukkige toestand van Ierland niet konde verbeteren, zoo lang er steeds eene hatelijke partijdigheid in het begeven der openbare ambten bleef bestaan, en zoo lang de Katholijke geestelijkheid niet eenen meerderen invloed op het onderwijs der jeugd zoude bezitten.

Het Engelsch ministerieel avondblad ontkent niet, dat Ierland bij voortduring in eenen onrustigen toestand blijft, doch wil niet toegeven, dat de aldaar voorvallende ongeregeldheden aan staatkundige beweegreden toe te schrijven zijn. Ierland, zegt dit blad, is van ouds her een land geweest, waarin de onderlinge twisten doorgaans tot bloedige tooneelen aanleiding gaven, en deze staat van zaken zal aldaar wel zoo blijven voortduren, zoo lang de Ieren over het algemeen niet op eenen hoogeren trap van beschaving staan.

Ieder, die de berigten uit Ierland onbevooroordeeld leest, zal moeten erkennen, dat deze laatste aanmerking niet van grond ontbloot is, en dat werkelijk de voortdurende ongelukkige toestand van dat gewest voor een groot deel aan de onbeschaafdheid der bewoners is toe te schrijven, die juist daardoor blinde werktuigen worden in de hand van volksleiders, welke hunne belangzuchtige bedoelingen achter het mom van vaderlandsliefde en eerbied voor de regten der menschheid verbergen. Intusschen kan men daaruit dan ook de treurige gevolgtrekking afleiden, dat eene der hoofdoorzaken van de rampen van Ierland slechts zeer langzaam zal kunnen weggenomen worden.

MENGELWERK.

DE OLIFANT VAN FRANCONI, TE *PARIJS.*

De Parijzenaars stroomen, ondanks het zomersaizoen, naar het *Cirque Olympique* van FRANCONI, alwaar thans onafgebroken een stuk vertoond wordt, waarin een Olifant werkelijk de hoofdrol speelt, getiteld: *De Olifant van den Koning van Siam*, een kort, maar getrouw verslag van welks inhoud van de zeldzame afgerigtheid des Hoofdacteurs, moge getuigen.

Twee Opperpriesters betwisten elkander het voorregt, om op den troon van *Siam* eenen Vorst van zijne keuze te plaatsen. De een wil de kroon aan eenen eerzuchtigen jongeling gegeven hebben; de ander is de belangen van NADIRSAÏM, des laatsten konings zoon, toegedaan. De jeugdige mededingers naar den troon zijn beide verliefd op de schoone IDANORA. Zij zelve bemint NADIR. Aan den Olifant heeft hij het te danken, dat hij aan alle hem gelegde lagen ontsnapt; en, wanneer de overweldiger zich den diadeem op het hoofd zet, ontneemt de beschermer van NADIR hem denzelven met zijne slurf, en plaatst dien op het voorhoofd van zijnen gunsteling. Dit instinkt van *legitimiteit* in het dier is inderdaad verwonderlijk. Nu eens deelt het, van achter den muur eens tuins, bloemen aan de dames uit, daar binnen gezeten; dan weder komt het, te midden van een lijkfeest, zijne hulde bewijzen aan de overblijfsels van den gestorven Koning en deszelfs graf sluiten. Vervolgens ziet men den Olifant in zijn bijzonder verblijf. Hier vooral gaf het publiek, door luid handgeklap, zijne verbazing te kennen. Aan tafel gezeten, en bediend door een aantal lakkeijen, roert de Koninklijke Olifant telkens de schel, wanneer hij een ander bord verlangt. Op den maaltijd, gedurende welken men hem bij herhaling flesschen ziet ontkurken en zijn glas inschenken, volgt een Bal. Verwonderlijk is het, den Kolossus zich in de dansen te zien mengen van een aantal schitterende *Bayaderes*, waarbij hij op eene majestueuze wijze, zijne partij in eene *pas de swahl* vervult. Maar het toppunt der kunst is, onzes oordeels, een tooneel, waar de *debutant* alleen op het tooneel werkzaak is. Twee zoodanige komen in het stuk voor. NADIR, in handen van zijnen vijand gevallen, is opgesloten in een' koffer, en op het punt van in den vloed geworpen te worden, wanneer de soldaten, met dit doodvonnis belast, vol schriks vlugten op het gezigt van den Olifant. Deze nadert langzaam en gaat den koffer voorbij, wanneer de doffe kreet zijns meesters zijne aandacht trekt; hij keert terug en staat stil; het deksel wijkt voor de kracht van zijne slurf, en, daar NADIR, uitgeput van honger en kommer, niet in staat is zich op te heffen, plukt zijn bevrijder vruchten van de hoogste takken der boomen, en reikt hem dezelve toe. Intusschen wordt NADIR andermaal door den overweldiger gevangen; eenige soldaten pogen vruchteloos hem te verdedigen; hij wordt met de zijnen in eene fortres opgesloten. Wederom verschijnt de Olifant, verbreekt de traliën van het venster, waar hij het sein van zijnen meester heeft gezien; vervolgens, op zijne achterpooten gaande zitten, schijnt hij, als het ware, een berg, langs welken NADIR en zijne medegevangenen nederdalen. — Door den God der *Birmans*, zijne Regten en den Koninklijken Olifant beschermd, beklimt NADIR eindelijk den voorvaderlijken troon. Het tafereel zijner zegepraal is betooverend. Hij verschijnt in een paleis, schitterende van zonnestralen, gedragen door den held van het stuk, die alleen in dit tooneel den dienst van een beest verrigt. De Olifant zwaait den schepter vooraan op het tooneel, en liet scherm valt onder een daverend handgeklap. Door het algemeen geschreeuw van: *l'Eléphant! l'Eléphant!* teruggeroepen, verschijnt het dier andermaal, en dankt, door een driewerf herhaald nederig compliment, trots den wellevendsten Acteur, het publiek voor de eer, hem bewezen.

Dusverre het verslag. Dit zeldzaam verschijnsel op de Tooneelwereld gaf alreeds aanleiding tot een' luimigen brief, door dezen Olifant aan dien van den Plantentuin te *Parijs* geschreven, waarvan het ons lust, ook het voornaamste aan onze Lezers mede te deelen:

Waarde Neef!

Ik heb u mijne aankomst te Parijs gemeld, alsmede de overeenkomst, welke ik met een' Tooneeldirecteur heb getroffen, waar alle vernuftige beesten zich aan het

Acteurschap toewijden. Ik ben zeer voldaan over de oplettendheden, mij sinds twee maanden bewezen; men behandelt mij veel beter, dan het meerendeel der menschen, die met mij komedie spelen; ik wordt ruim beloond, kostelijk gevoed en gehuisvest; en men bejegent mij met byzondere beleefdheid. Ik heb mijne buitenlansjes, zoo wel als de Heer LAFON, *den Eersten Treurspeler.*

Eergisteren heb ik gedebuteerd. Ik zou u wel een biljet voor de loge gezonden hebben, zoo wel als aan onzen neef, den Giraffe; maar ik wilde niet onbescheiden zijn, gelijk die tweebeenige Acteurs, die geene nieuwe rol kunnen spelen, zonder den Directeur, ten behoeve hunner gansche familie, op contributie te stellen.

Het publiek heeft mij met geestdrift toegejuicht; maar ik deed ook mijn best. Welk een razend leven! Zoo gij dit vermaak kendet, zoudt gij ook verlangen, Acteur te zijn; gij, die uwe kunsten uitstalt voor Bonnes, kinderen en Veteranen! Het is wat te zeggen, om er niet trotsch op te zijn; maar ik ben wijsgeer, en eenig nadenken heeft mij doen beseffen, wat er van dit alles zij.

Een aantal zotternijen heeft men mij doen verrigten. Verbeeld u een wezen van ons geslacht, dat in zijn jeugd groote boomen in de Ceylonsche wouden ontwortelde, en thans op de planken van een Theater met eene schel speelt, om de goochelaars, belast om hem eten en drinken te bezorgen, te doen verschijnen! Met veel bevalligheids heb ik de flesschen geledigd en teruggegeven; de beweging van mijne slurf heeft de tweeduizend aanschouwers verrukt, voor welke ik mijne bestudeerde bevalligheden heb ten toon gespreid. De wijn was goed; en echter wenschte ik, dat mijne rol mij niet verpligtte, in het openbaar te drinken. Naar mijn gevoelen behoorde men in afzondering zijne spijs en drank te nuttigen; maar de Franschen denken daar anders over: zij zijn er op opgesteld, elkander te zien eten en drinken, en bespieden doorluchtige personen bij hun middagmaal.

Ik heb gedanst met bekoorlijke meisjes. Mijne vlugheid, mijne luchtige passen hebben het publiek betooverd. Men heeft mij deswege gecomplimenteerd, en gezegd, dat het slechts aan mij stond, om, in den dans, den edelen stijl, welke verloren is geraakt, weer in de mode te brengen; maar, hoewel Actrice, koester ik geene verwaandheid, schoon zelfs een weekblaadjesschrijver, op wiens pamflet ik niet heb ingeteekend, mij dit heeft medegedeeld.

Mijn voorhoofd heeft men met een' gouden band, mijnen rug met een gegalonneerd dekkleed versierd, wat mij zeer wel stond; maar één ding mishaagde mij: men deed mij een servet voor, toen ik aan tafel zat, waarschijnlijk opdat ik mij niet vuil zou maken, alsof ik een zwijn of een mensch was!

Voor een oogenblik kwam er eene booze gedachte in mij op; maar ik verbande dezelve terstond. Ik gevoelde mij als vernederd, door mij aldus aan het publiek te vertoonen, en gaf mijn ongeduld deswege door een' schreeuw te kennen. Ik stond op het punt om weg te loopen; maar weldra schaamde ik mij over dit denkbeeld van trouweloosheid. Ik bragt mij te binnen, dat ik een Contract had aangegaan, en ik wilde het voorregt van woordverbreking aan menschelijke Acteurs overlaten. Was ik eene Zangeres geweest, ik ware ook naar Brussel *gegaan, om..... Maar ik ben Olifant, en wil de waardigheid van mijn karakter niet verzaken.*

Ik geloof, mijn waarde Neef, (zoo groot is de toeloop, dien ik heb) dat, zoo de Koninklijke Walvisch, thans te Parijs *ten toon gesteld, niet reeds een geraamte was, zij welhaast van spijt er een zou worden. Groote afbreuk doe ik desgelijks aan de* Osages *en aan verscheidene Redenaars van de Kamer der Afgevaardigden. Maar — eene geleerde vlieg, eene welafgerigte vloo, een koorddansende kanarievogel is bij dit Volk in staat, om mij van den troon te bonzen; de Giraffe heeft zijne beurt gehad. en ik zal ook de mijne hebben; wij zullen voorbijgaan, gelijk hunne groote mannen, gelijk* VILLÈLE, ANTONIO DIAVOLO *en zoo vele anderen. Blijf gij maar gerust, waar gij zijt: maakt gij geen opzien, gij hebt ook geenen val te duchten.*

Vaarwel! Ik wilde u wel eens komen zien, en den geur van uwen tuin inademen; maar men houdt mij hier opgesloten, tot dat mijne glorie taant met het verminderen der ontvangsten. Ik geef u in verbeelding een' poot; ach! waarom kan ik dit niet werkelijk doen, te midden van dat bosch van kaneelboomen, waar wij in onze jeugd ons verlustigden!.....

De Uwe.

GRACIOSA DJECK.

P. S. Twee dingen vergat ik u te melden: Na den afloop van het stuk heeft men mij teruggeroepen; en ik heb mij, onverzeld, komen plaatsen voor die zee van vuur, welke men hier het *voetlicht* noemt. Tot driewerf toe heb ik mijn compliment gemaakt; onder een razend handgeklap. Dit is eene hulde, welke men eertijds aan TALMA bewees, en nog zeer onlangs aan BOIELDIEU — Ik speel *den Koninklijken Olifant van Siam.* Gij begrijpt, hoe natuurlijk mijne *graauwe* huid die van een *witten* Olifant voorstelt; zoo naauw neemt men het hier met het kostuum en de waarheid! Hoe gelukkig is het voor hen, en ook voor mij, dat ik niet spreken kan!.....

ADVERTENTIËN.

TRANSPORTEN.

Den 21 Januarij 1830. *P. C. AUSTIN* geb. *POPPELMAN*, aan *RICHARD WHITE*, van het Huis, Erf en Gebouwen, gelegen op *Combé*, bekend onder Lª. A. Nº. 68 tot 73.

Den 22. *F. BEUDEKER*, qq., voor den Boedel *J. F. FREDERICI* en *J. C. MULLER*, nom. ux., aan de erven *J. J. FAESCH*, van de helfte in de Plantaadje *Voorburg*, cum annexis, tot kwijting van schuld.

HIJPOTHEEK.

Den 21 Januarij 1830. *JOHN BENT*, Eerste Hijpotheek, ten behoeve de Particuliere West Indische Bank, op de Plantaadje *Bentshope*, cum annexis, gelegen aan de *Warapper kreek.*

Paramaribo, 24 Januarij, 1830.

De fung. *Secretaris*,

G. S. DE VEER.

De Algemeene Ontvanger der Kolonie *Suriname*, herinnerd de daarbij belanghebbenden, dat de Opgaven voor de Hoofdgelden, ingevolge § 4, der Publicatie de dato 18 November 1828, *Gouvernements Blad*, Nº. 16, voor den eersten Februarij e. k., ten zijnen Kantore moeten worden ingeleverd.

Paramaribo, 22 Januarij, 1830.

De Algemeene Ontvanger voornoemd,

WESENHAGEN.

N. L. BRAAM, Exploiteur bij den *Hove van Civiele en Crimineele Justitie, dezer Kolonie*, zal op Vrijdag, den 29 Januarij 1830, 's morgens de Klokke *Half Negen* uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civiele en Crimineele Justitie*, bij Executie verkoopen:

Het halve *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen alhier aan *Paramaribo*, aan de *Saramaccastraat*, bekend onder Lª. D. Nº. 584; aankomende *JOHN GEIGER*, voor de minderjarigen *ANNA HANNA* en *JOHN ANDREUW GEIGER.*

Het *HUIS* en *ERF*, aan de *Hofstraat*, Lª. D. Nº. 743, aankomende *J. C. BRAUMULLER.*

Paramaribo, 20 Januarij, 1830.

⁂ Op HEDEN publieke *VENDU*, ten *vier* uren nademiddags, ten Pakhuize van wijlen den Heer *MASON MORSE*, van diverse Amerikaansche Provisien, enz., enz.

Paramaribo, 26 Januarij, 1830.

C. A. FISCO, 2de Commies.

⁂ Wed. C. S. GOMPERTS, zal Vrijdag, op *VENDU* verkoopen: Vier extra Chais- en Rij Paarden.

⁂ TE KOOP:

De KOFFIJ-PLANTAADJE *SMITHSFIELD*, gelegen in de rivier *Saramacca*, en wel gesitueerd, in de buurt van verscheidene groote Plantaadjen, met zes koppen Slaven. De concessie is groot 1500 Akkers, waarvan 100 Akkers zijn beplant met 62675 jong en wel dragende Koffijboomen, onlangs schoon gemaakt, met Banannes in het verband, en circa 15000 ℔ p. m. aan de Boomen, met een goed vooruitzigt, benevens al deszelfs wel onderhoudene Gebouwen, Woonhuis, Koffij-, Mors- en Timmerloodsen, Droogerijen, enz., in goede order, en eenig Kweek. Iemand die in staat was, eenige meerdere Slaven op te brengen, zoude zijne rekening hiermede wel vinden. Nadere informatie te bekomen bij de Wed. duwe W. SANDER, of op Kantoor der Ondergeteekende, alwaar de Inventaris ter visie is liggende.

Paramaribo, 22 Januarij, 1830.

RICHd. O'FERRALL, Jr.

M. A. SALOMONS, zal de volgende Venduën houden van eenen Inboedel, ten Huize van *E. J. VANDENBERGH*; telkens des namiddags ten *Vier* uren precies, als:

3de VENDU op Woensdag, den 3 Februarij, e. k.

4de » op Woensdag, den 17 Februarij volgende.

Alles naar de Cathalogue voor handen. Zullende de Goederen van iedere *VENDU*, telkens *twee* dagen te voren, bezigtigd kunnen worden, van Acht tot Een uur voormiddags.

Paramaribo, 21 Januarij, 1830.

M. A. SALOMONS, zal *HEDEN MORGEN*, ten *Negen* uren, op *VENDU* verkoopen: Provisien, Stukgoederen en nieuwe Koffijzakken.

Alsmede Boekjes Streep, Barbadosche Deekens, Koningsberger Linnens, enz., om Verkoop rekening te sluiten.

Voorts nog 22 balen heele en gebrokene Koffij, aankomende de Minderjarige Erven van *JOEL GOMPERTS.*

Als nog, eenige vaten Groene en Witte Erwten, voor rekening van Zijner Majesteits Brik van Oorlog *de Valk.*

J. E. LIJONS, zal op Donderdag, den 28sten dezer, op publicke *VENDU* verkoopen: de Mulattin *ANTOINETTA*, zijnde eene bekwame *Huismeid*; met hare Kinderen *LODEWIJK*, *DORIS*, *JOHANNA*, *WILHELMINA* en *ADRIANA*, alsmede den Neger *WINST*, een bekwame *Kuiper*; allen aankomende de uitlandige Mevrouw de Wed. *J. C. SPILLENAAR* geboren *DE FREDERICI.*

Voorts, nog den Neger *LINDOR*, bekwame *Timmerneger*; *PIETJE*, *Voete Boij* en *Kok*; *SECONDO*, *Tuinneger.*

Mede een Chais, Paard en Tuigen; nog een Chais en Rijpaard, enz., enz.

De Ondergeteekende is van voornemen deze Kolonie voor eene korten tijd te verlaten.

Paramaribo, 22 Januarij, 1830.

J. L. GUICHERIT.

P. P. PONCIA is voornemens deze Kolonie te verlaten.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 25sten dezer, de Sloep Anna, Kapt. ABM. SIMMONS, van St. Bartholomeus.

UITGEKLAARD.

Den 21sten, het Schip Agenoria, Kapt. W. VAN DER KOLFF, naar Nickerie, en verder naar Rotterdam; in Ballast.

Den 25sten, het Schip Regent, Kapt. J. CLELAND, naar Rotterdam; lading: 306 vaten Suiker, 30 vaten heele en 54 do. gebr. Koffij, en 132 balen schoone Katoen.

Ter Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.